

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. д-р Мая Минчева Константинова, дм, д.н.
Катедра по Педиатрия, Медицински университет - София

Относно дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор”, по научна специалност 01.03.50. Педиатрия, на д-р Станимира Мирчева Елкина на тема:

„ПРОУЧВАНЕ ВЪРХУ ИНФЕКЦИИТЕ НА ПИКОЧНИТЕ ПЪТИЩА И ГЕНИТАЛИИТЕ ПРИ ДИАБЕТ ТИП 1 В ДЕТСКО-ЮНОШЕСКА ВЪЗРАСТ”

I. Процедура на защитата

Със заповед на Ректора на МУ – Плевен № 138/ 31.01.2017 г. съм избрана за външен член на Научното жури по процедура за защита на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „Доктор” на д-р Станимира Мирчева Елкина от катедра по „Детски болести“ при Факултет „Медицина“ при МУ- Плевен.

Получих необходимите материали за изготвяне на рецензията, която е съобразена със ЗРАСРБ и Процедурата за придобиване на ОНС „Доктор” в МУ – Плевен.

II. Биографични данни за докторанта

Д-р Станимира Мирчева Елкина е родена на 30.08.1986 г. Завършва гимназия за чужди езици с преподаване на немски език в гр. Ловеч през 2005 г. Същата година е приета за студентка по медицина в МУ – Плевен и се дипломира като Магистър по Медицина през 2011 г. Работи от дипломирането си като лекар до момента в Клиника по педиатрия към УМБАЛ „Д-р Георги Странски“ – Плевен: първоначално като ординатор, а от 2013 г. е редовен докторант с научен ръководител доцент Чайка Петрова, дм и едновременно е специализант по педиатрия с ръководител проф. Ваня Недкова.

Член е на няколко научни медицински дружества: БПА, БНСДЕ, БДЕ. Участвала е в два научни проекта, финансирани от МУ – Плевен, свързани с разработването на дисертационния труд.

Владее немски и английски език. Притежава отлични компютърни умения.

III. Научно-метричен анализ на дисертационния труд

Представени са 8 публикации в български списания и сборници, в които докторантът е водещ автор в 4 от тях. Има четири участия в международни научни прояви, като в едно от тях е водещ автор. Участията ѝ в български научни форуми са над 15.

IV. Структура на дисертационния труд

Дисертационният труд е представен на 145 страници, от които – литературният обзор заема 40 страници, постановка на проучването с материал и методи – 11 страници, собствените проучвания – 44 страници, обсъждане – 15 страници. Направени са 9 основни извода.

Дисертантката обособява общо 9 научни приноси, от които 5 с научен и оригинален характер и 4 с приложен характер.

Дисертационният труд е онагледен със 17 фигури, 33 таблици и 5 приложения.

Книгописът включва 288 заглавия, от които 24 на кирилица. Цитираните източници са основно от последните 14-17 години, но прави добро впечатление позоваването и на източници от 80-те и 90-те години на миналия век, част от които са от българската педиатрична литература. Направената литературна справка потвърждава отличната информираност на автора по проучвания проблем. Трудът е написан на чист и професионален език.

Спазени са изискванията за структура на дисертационния труд.

V. Актуалност и значимост на дисертационния труд

Актуалността на дисертационния труд се определя от факта, че инфекциите на урогениталната система продължават да се диагностицират сравнително често при пациенти с диабет – както при деца и подрастващи, така и при възрастни пациенти. Тяхната диагноза изисква задълбочена анамнеза, целенасочен преглед на урогениталната област, съответни изследвания – задължително микробиологично изследване и своевременно и съответно на причинителя лечение.

Това определя и значимостта на труда, който определено има голяма практическа приложимост.

Литературният обзор е задълбочен и подробен и е насочен към двата изследвани проблема: 1. Етиология, патогенеза, клинични форми, диагноза и лечение на инфекциите на урогениталния тракт при захарен диабет; и 2. Съвременните концепции за имунните механизми като са включени

основните му характеристики и видовете имунни реакции. Обсъждат се всички вероятни фактори, предразполагащи към инфекции и евентуалните им рецидиви в областта на уро-гениталната система, включително вероятни дискретни отклонения в имунния отговор при захарен диабет.

VI. Материалът и методите са описани коректно, като са използвани съвременни методи за диагноза на инфекциозните причинители и имунологичния статус на включените в разработката пациенти с диабет и контролните групи. Статистическият анализ е коректен и прецизен.

В дисертационния труд се анализират данните за 141 пациенти /88 момичета и 57 момчета/ с тип 1 диабет на възраст между 2 и 18 г., лекувани с интензивен инсулинов режим. Обособени са 3 контролни групи, в които също превалява женският пол:

1-ва контролна група – 40 пациенти с инфекции на пикочните пътища без диабет;

2-ра контролна група – 32 пациенти с генитални инфекции без диабет;

3-та контролна група – 30 клинично здрави деца без диабет;

VII. Основни резултати и обсъждане:

Трябва да подчертая, че в окончателния вариант на дисертационния труд, д-р Елкина се е съобразила с всичките ми препоръки, дадени в становището от м. I. 2017 г.

Очертана е голямата честота на инфекциите на пикочо-половата система при изследваната група хоспитализирани пациенти с диабет – 52%. От друга страна - при 63% от пациентите те протичат безсимптомно, което потвърждава необходимостта от целенасоченото им търсене при всеки физикален преглед. В останалите 37% - пациентите имат признаци на възпаление, засягащо пикочните пътища или половите органи.

Микробиологичното изследване, включващо посевки за гъбични инфекции, е задължителен елемент за точната диагноза и съответното лечение.

Дисертантката очертава типичните причинители за отделните клинични варианти на инфекциите – бактериални, гъбични или смесени, както и формите на протичане – остра или рецидивираща.

Анализът на получените данни налагат изводи за рисковите фактори, предразполагащи към инфекции на урогениталната система, а това са: женски пол, пубертетна фаза в индивидуалното развитие и лош метаболитен контрол на захарния диабет. Без значение е

продължителността на диабета и вида на инсулиновите препарати, което е логично.

Даден е диагностично-терапевтичен алгоритъм за гениталната кандидоза – най-честата форма на генитална инфекция, чието лечение изисква по-специфичен подход и продължителност според вида на причинителя и хода на инфекцията.

В труда са включени 5 интересни и различни по тежест и проблематика клинични случаи от практиката на клиниката. Описана е картината на 5 различни форми на рецидивираща генитална кандидоза – от новодиагностициран диабет с първа изява на генитална кандидоза, през рецидивиращо страдание във връзка с лош гликемичен контрол и липса на правилен хигиенен подход, до тежки случаи в съчетание с генитална верукоза и перианални абсцеси, както и за сега казуистичен случай на пийърсинг в пикочо-половата област, довел до тежка рецидивираща инфекция.

Това са поучителни за практиката клинични случаи, които е добре да се познават и дискутират, за да се диагностицират и лекуват своевременно. Урогениталната хигиена трябва да бъде обект на обсъждане и обучение от страна на общо практикуващия лекар, педиатъра, както и акушер-гинеколога.

По отношение на резултатите от имунологичните изследвания биха могли да се направят следните заключения – резултат от подробния и възможно най-задълбочен анализ на изследваните имунологични показатели. При пациенти с тип 1 диабет и урогенитални инфекции не се установяват статистически значими отклонения в показателите на хуморалния и клетъчен имунитет.

По отношение на търсените различия в имунологичните показатели при пациенти с различна давност на диабета – под и над 6-месечна давност, изказвам съмнение, че такова разделяне не би могло да установи никакви различия. Би било по-логично при желание да се анализират предизвикани от диабета промени в имунологичния статус, да се сравнят данни за пациенти с диабет с малка давност и такива с много по-голяма давност – над 5 – 10 години. При такива условия бихме могли да се домогнем до евентуално съществуващи отклонения в имунитета, предизвикани от самото заболяване. Необходими са по-нататъшни изследвания, които да дадат по-точни отговори.

Остават спорни моменти в хипотезите за дискретните промени в имунологичните фактори, изследвани от дисертантката, на които за сега не могат да се дадат сигурни отговори. Установеното в дисертационния труд намаление на В-лимфоцитите и NK – клетки, което се задълбочава при урогениталните инфекции, е все още неясно и спорно в литературата. Възможно е подобни макар и дискретни нарушения в естествения и/или

придобит имунитет да стоят в основата на рецидивиращите инфекции на урогениталната система.

Обособените 9 извода са коректни и обобщават данните от дисертационния труд.

VIII. Оценка на приносите

Съгласна съм с формулираните приноси – както с оригинален и научен характер, така и тези с приложен характер.

В заключение:

Трудът на д-р Станимира Мирчева Елкина е актуален и напълно завършен. Поставените цели са изпълнени, а изводите и приносите – реални и с научна и практическа стойност и приложимост.

Препоръчвам на уважаемото Научно жури към Катедрата по педиатрия при МУ – Плевен да присъдят на д-р Станимира Мирчева Елкина образователната и научна степен „Доктор“.

24.03.2017 г.

Рецензент:

/Проф. д-р Мая Константинова, дм, д.н./